

напредъ производственитѣ разноси най-малко съ 25⁰/₀, а отъ друга страна самото производство ще се увеличи съ други 25⁰/₀, като по тоя начинъ ще бжде заплатенъ не само труда, но ще има и необходимия остатъкъ за рента на земята.

Не отричамъ, че при вѣковната и онаследена наша психика на тѣсна себичностъ и още по робската наша привързаностъ къмъ това, което се нарича „мое“, проблемътъ за кооперативната обработка на земята би се асимилиралъ така лесно, че ще мине безъ главоболие и негде дори безъ разочарование. Въ това нека никои не си прави илюзия. Преходътъ отъ старото индивидуално и грубо себично владение и стопанисване на земята къмъ новото кооперативно обработване, не ще бжде тъй лесенъ. Въ това отношение нека се не опиваме дори и отъ възторгъ, съ който идеята се посреща тукъ и тамъ, защо възторга е временно състояние на духа, а онаследената и вѣковна психика е трайна черта въ характерна на българския стопанинъ. Прѣчки и неудачи ще има. Обаче заради прѣчкитѣ и неудачитѣ, които евентуално биха се явили да отричаме одѣлстворяване на самата идея е едно крайно малодушно бѣгане отъ проблемитѣ, които самия животъ, съ всичката си настойчивостъ, поставя за разрешение.

Знайно е, че по всѣка стрѣмнина мѣчно се лази и изкачва, но утешително е, че колкото повече се изкачваме, толкова простора става все по-широкъ, толкова гледката става по-величествена и омайна.

А да се мисли тукъ съ ума на нѣкои, всѣщностъ може би добри хора, които виждатъ неминуемата гибель на настоящето, но нѣматъ прозрението, или по скоро нѣматъ куража да отправятъ погледъ къмъ бѣдащето, което ще трѣбва да създаде нови форми на работа и животъ, струва ми се, че си нѣма мѣстото.

Да се култивира страхътъ, заедно съ това и отрицанието на идеята за кооперативната обработка на земята, както това сѣ сторили нѣкои наши добри колеги отъ Шуменската земеделска камара, разсѣждавайки, че понеже много положения, поредъ тѣхъ оставало да добиятъ яснота въ процеса на самата работа, а пъкъ до тѣхното разясняване и самата работа щѣла да претърпи крахъ, това значи да липсва у насъ всѣкакъвъ прогресивенъ починъ, всѣкакъвъ подеъмъ да надскочимъ настоящето.

Ако ли всѣки, който се качва на корабъ, мислѣше само за възможното корабокрушение, то никои не би посмѣлъ да пѣтува по море.

Надеждата, обаче, че корабокрушението е изключение, е тласкала и тласка стотици и хиляди хора къмъ широкитѣ